

ARTA KALAN

Atıf BEDİR

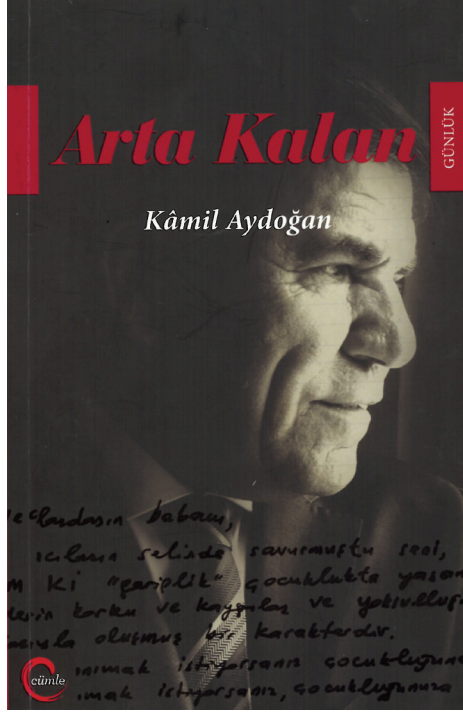
Günlükler, o günlüğü yazan insanın gündelik yaşamını, kişiliğini, hayata bakışını, hayatla savaşımını keşfetmek için önümüze sonsuz imkânlar sunan metinlerdir. Genelde günlükler samimi, gerçekçi ve riyasızdır. İnsanlar tüm içtenlikleriyle içlerini günlüklere döker, söyleyemediklerini günlüklere söyler, başka mecralarda yazmadıklarını günlüklerinde yazarlar.

Edebiyatın diğer türlerindeki (şiiir, roman, öykü) ‘ben’ çoğu zaman yazarın kendisi değildir. Bu eserlerde konuşan birinci tekil şahıs genellikle kurgulanmış bir kahramandır. Ama günlükte öyle mi? Biliriz ki günlükteki ‘ben’ bizzat o günlüğü yazanın kendisidir. Hele bu günlük bir yazarın günlükleriye, önümüze keşfedilmeyi bekleyen bir hazine sandığı konmuş demektir.

Kâmil Aydoğın’ın Cümle Yayınları’ndan çıkan *Arta Kalan* adlı günlükleri de böyle bir kitaptır; yani bir yazarın günlükleridir.

Aydoğın, niçin günlük yazıyorsun diyen bir dostunun sorusuna? “Benim hayatım, zihnimin inisiyatifine sığmayacak kadar değerlidir. Kendi tarihimi kayıt altına alıyorum.” diye cevap verdiğini yazar. Kitabın ön sözünde de, “Günlük yazmak bir nevi itirafıdır insanın” der. Ayrıca, yazar bize çok önemli bir konuyu da hatırlatır: İnsanların da günlüğünü tutan birileri vardır. Yaptığımız her şey bu günlük yazarları tarafından kayıt altına alınmaktadır.

Arta Kalan, Kâmil Aydoğın’ın günlüklerinden kendisi tarafından yapılan seçmelerden oluşmuştur. Ayrıca birbirini takip eden düzenli tarih sıralaması yoktur. Ta-

rihten ziyade anlatılan konuların birbiriyle ilintileri belirlemiştir sıralamayı.

Aydoğın günlüğüne 28 Haziran 1981, Pazar, Çankırı diye tarih ve mekân belirterek, kızının doğduğu günü yazarak başlar. Hemen arkasından 24 Aralık 2000 tarihine atlar; yani on dokuz yıl sonraya. Bu tarihin önemi ise kardeşi Feramuz Aydoğın’ı kaybettiği gün olmasıdır. Peş peşe anlatılan bir doğum, bir ölüm; hayatın tam da kendisi gibidir. Günlüklerin bir kısmının sonradan yazıldığını da öğreniyoruz bu arada. Örneğin kardeşi Feramuz’un vefatını anlattığı günlüğü yedi yıl sonra yazdığını belirtiyor. Bu da kitabı hem günlük, hem anı türünün iç içe geçmiş ortak zemininde buluşturuyor.

Genelde günlüklerde bir edebî kaygı bulunmaz. Sabah kalktım, kahvaltı yaptım, sonra yürüyüşe çıktım vb. gibi gündelik

yaşamın anlatıldığı metinlerdir çoğu yazarın günlükleri. Böyle günlükleri eleştirmek açısından söylemiyoruz bunu. Yazarın kişisel tarihindeki en küçük bilgi hem okuyucular, hem de edebiyat tarihçileri için son derece önemlidir. İki bölümden oluşan *Arta Kalan* böyle bir günlük değil; bazen şiire, bazen de öyküye evrilen yapısıyla bir edebî metin özelliği taşıyor. Edebî bir metin hâline getirmek için sonradan üzerinde çalışıldı mı bilemeyiz ama bir gün yayımlanabileceği düşünülerek özenle yazıldığı izlenimini veren samimi ve içten metinler görürüz kitapta.

Günlüğü baştan sona okuduğunuzda bazen gözleriniz yaşarır; bazen hüzünlenirsiniz. Günlüğün yazarını ve anlatılan insanların birçoğunu tanıyorsanız bu daha da dokunur insana. Kitapta bir de şunu görürsünüz: Yazar hangi yaşta ve nerede olursa olsun (İzlanda'da örneğin) çocukluğu, yedi yaşında kaybettiği annesi, babası, kardeşi

Feramuz, Kertmen köyü, arkadaşları, dostları ve çocukluğunun geçtiği Kısık Vadisi hep cümlelerin, kelimelerin arasında gezinip durur.

Bu arada yazarın 2012 yılında yayımlanan *Kısık Vadisi* adlı romanının yazılma hikâyesini de öğreniriz bu günlüklerden: “*Kısık Vadisi benim ilk romanım. İki üç ay gibi kısa sürede kâğıda döktüm. Ama ben bu romanı en az otuz yıldır yazıyordum.*” Yazar, bu romanın daha önce yazdığı deneme ve şiirlerin hem kaynağını oluşturduğunu, hem de bu romana hazırlık ve antrenman olduğunu söyler. Şunu da belirtmeden geçmeyelim: Yazar, *Kısık Vadisi* adlı romanda kırklı yıllarda Anadolu'nun birçok yerinde yaşanan benzer hikâyelerden birini; kendi köyünün ve ailesinin trajik öyküsüyle harmanlayarak son derece etkileyici bir dille anlatır. Bu roman da bir bakıma ailesinin günlüğüdür.